

M.A. (PART-II)

- POLITICAL SCIENCE -

INTERNATIONAL POLITICS

(PAPER - III) (JAN- 2020)

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt any four questions.
2. All questions carry equal marks.

- Q.1 Explain the cold war politics and soviet disintegration.
Q.2 Evaluate assess the politics of international trade.
Q.3 Explain the concept of Bance of Power. Discuss the various methods of Bernance of power.
Q.4 What is the collective security? Explain the significance of collective security in international politics.
Q.5 Evaluate the relevance of non-alignment.
Q.6 What is globalisation? Discuss the causes and consequences of globalisation.
Q.7 Discuss on regionalism and regional integration.
Q.8 Evaluate the UN declaration of human rights.

*****

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
२. सर्व प्रश्नांना सामन गुण आहेत.

१. सेव्हिएर संघाचे विघटन आणि शीत युद्धाचे राजकारण विशद करा.
२. आंतरराष्ट्रीय व्यापाराच्या राजकारणाचे परीक्षण करा.
३. सत्ता संतुलन संकल्पना स्पष्ट करून सत्ता संतुलनाच्या विविध पद्धतींची चर्चा करा.
४. सामुहिक सुरक्षा म्हणजे काय? आंतरराष्ट्रीय राजकारणातील सामुहिक सुरक्षिततेचे महत्व स्पष्ट करा.
५. अलिप्तवादाचे प्रासंगिकता काय आहे याचे मूल्यमापन करा.
६. जागतिकीकरण म्हणजे काय? जागतिकीकरणाची कारणे आणि उपाय यांची चर्चा करा.
७. प्रादेशिकवाद आणि प्रादेशिक एकीकरणावर चर्चा करा.
८. संयुक्त राष्ट्र संघाच्या मानवी हक्क जाहीरनाम्याचे मूल्यमापन करा.

*****

M.A. (PART-II)
- POLITICAL SCIENCE -
PUBLIC ADMINISTRATION
(PAPER - IV) (JAN- 2020)

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt any four questions.
2. All questions carry equal marks.

- Q.1 Describe in detail the stages of evolution the discipline administration.
- Q.2 Explain the traditional approach of public administration.
- Q.3 Examine the Marxist and post Marxist theories of civil services.
- Q.4 Analyse the various stages of recruitment, training and promotion for civil servants in India.
- Q.5 Discuss the various control mechanism on civil servants.
- Q.6 Explain the nature of accountability and control over Indian administration.
- Q.7 What is E-Governance state the barriers in its implementation in India.
- Q.8 Discuss on peoples participation and limitations in public administration.

*****

मराठी रुपांतर

[वेळ : ३ तास]

[गुण : १००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना : 1. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ लोकप्रशासन शाखेच्या उत्क्रांतीच्या टप्प्यांचे तपशीलवार वर्णन करा
- प्र.२ लोकप्रशासनाच्या पारंपारिक दृष्टीकोण विशद करा.
- प्र.३ प्रशासकीय सेवेच्या मार्क्सवादी आणि उत्तर मार्क्सवादी सिद्धांताचे परीक्षण करा.
- प्र.४ भारतातील नागरी सेवकांच्या भरती, प्रशिक्षण आणि बठती या टप्प्यांचे विश्लेषण करा.
- प्र.५ सनदी अधिकाऱ्यांवर नियंत्रण असणाऱ्या यंत्रणांची चर्चा करा.
- प्र.६ भारतातील प्रशासकीय उत्तरदायित्व व नियंत्रणाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- प्र.७ ई-प्रशासन म्हणजे काय. त्याच्या भारतातील अंमलबजावणीत येणाऱ्या अडचणी विशद करा.
- प्र.८ लोकप्रशासनामध्ये लोकांचा सहभाग आणि मर्यादा यावर चर्चा करा.

*****

M.A. (PART-II)**- POLITICAL SCIENCE -****STATE POLITICS IN INDIA****(PAPER - III) (JAN-2020)****(Total Marks : 100)**

Attempt any four questions.

All questions carry equal marks.

1. Discuss the nature and scope of the study of state politics.
2. Discuss the process and impact of linguistic reorganization of the states on the politics in India.
3. Explain the structure and functioning of state governments in India.
4. Discuss the impact of the trade Union and peasant movement on the politics of states.
5. Discuss on the impact of decline of one party dominance and emergence of regional political parties on state politics.
6. Explain the role of religion and language in the politics of states in India.
7. Comment on the performance of rural local self-government institutions post 73rd and 74th amendments.
8. Discuss how the centre-state financial relations led to the demand for increasing autonomy among the states.

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

१. राज्यांच्या राजकारणाचे अभ्यासाचे स्वरूप व व्याप्तीची चर्चा करा.
२. राज्यांच्या भाषिक पुनर्रचनेची प्रक्रिया व त्याचा भारतीय राजकारणाच्या संदर्भात चर्चा करा.
३. भारतातील राज्यशासनाची रचना व कार्यपद्धती स्पष्ट करा.
४. व्यापारी संघटना आणि शेतकरी चळवळ यांचा राज्यांच्या राजकारणावर होणारा परिणाम यांची चर्चा करा.
५. एक पक्ष वर्चस्व पद्धतीचा कमी झालेला प्रभाव व प्रादेशिक पक्षांचा उदय यांचा राज्यांच्या राजकारणावर झालेला परिणाम यावर चर्चा करा.
६. भारतातील राज्यांच्या राजकारणात धर्म आणि भाषेची भूमिका विशद करा.
७. ७३व्या आणि ७४व्या घटनादुरुस्ती नंतर ग्रामीण स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या कार्यपद्धतीत झालेला बदल यावर भाष्य करा.
८. केंद्र-राज्य आर्थिक संबंधांच्या परिणामांमुळे राज्यांमधील स्वायत्ततेची मागणी कशी वाढली त्याची चर्चा करा.

[Time: 3 Hours]**[Marks: 100]**

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. Attempt any four questions.
2. All questions carry equal marks.

- Q.1 Explain the meaning, nature and scope of comparative politics.
Q.2 Discuss the system theory and dependency theories with appropriate examples.
Q.3 What is a State? Discuss the factors and development of State.
Q.4 What is Political Culture? Explain the factors of Politics Culture.
Q.5 Explain the concept of political modernization. Examine the factors of political modernization.
Q.6 Discuss the role of language and religion in state politics with special reference to Maharashtra.
Q.7 Discuss the role of people's movements in politics.
Q.8 Examine the functionalist theories of cooperation.

*****

[वेळ : ३ तास]**[गुण : १००]**

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना : 1. कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ तुलनात्मक राजकारणाचा अर्थ, स्वरूप आणि व्याप्ती स्पष्ट करा.
प्र.२ व्यवस्था सिद्धांत आणि परावलंबित्व सिद्धांताची उदाहरणासह चर्चा करा.
प्र.३ राज्य म्हणजे काय ते सांगून राज्याचे घटक आणि विकास यावर चर्चा करा.
प्र.४ राजकीय संस्कृती म्हणजे काय ते सांगून राजकीय संस्कृतीचे घटक स्पष्ट करा.
प्र.५ राजकीय आधुनिकीकरणाची संकल्पना स्पष्ट करून राजकीय आधुनिकीकरणाच्या घटकांचे परीक्षण करा.
प्र.६ महाराष्ट्राच्या संदर्भात राज्यांच्या राजकारणातील भाषा व धर्म यांच्या भूमिकेची चर्चा करा.
प्र.७ राजकारणामधील जनवादी आंदोलनाच्या भूमिकेची चर्चा करा.
प्र.८ सहकार्याचा कार्यवाद सिद्धांतांचे परीक्षण करा.

*****